

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-03- Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo Nr. XI-1336 1, 2, 7, 8, 26, 29, 34, 36, 37, 38 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) pakeitimu siekiama patobulinti Įstatyme numatytą teisinį reguliavimą, kai asmens duomenys tvarkomi nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais.

I. Sprendžiama problema	<p>1. Įstatymas buvo priimtas įgyvendinant 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (toliau – Direktyva (ES) 2016/80). Nors Direktyva (ES) 2016/80 nereguliuoja asmens duomenų tvarkymo nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, Įstatyme yra įtvirtintos nuostatos dėl asmens duomenų tvarkymo šiais tikslais, tačiau šios nuostatos yra per siauros, jos nesuteikia teisės kompetentingoms institucijoms tvarkyti asmens duomenų (įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis) ir jų perduoti į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms, vadovaujantis tarptautiniais įsipareigojimais nacionalinio saugumo ar gynybos srityje (tai ypač svarbu, kai kalbama apie Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) partnerius, kurie nėra Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybės).</p> <p>2. Įstatyme įtvirtinta kompetentingos institucijos sąvoka apima tik valstybės institucijas, kurios tvarko asmens duomenis nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, tačiau neapima savivaldybės institucijų ar įstaigų bei kitų subjektų (pvz., civilinės mobilizacijos institucijos ir jai pavaldaus subjekto, mobilizacinio ūkio subjekto ir kt.), kurie vadovaudamiesi galiojančiais teisės aktais (pvz., Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymu ir juos įgyvendinančiais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais) gali tvarkyti asmens duomenis nacionalinio saugumo ir gynybos tikslais.</p>
--------------------------------	--

	<p>3. Asmens duomenų tvarkymo reikalavimai nacionalinio saugumo ir gynybos srityje nėra reguliuojami Direktyvos (ES) 2016/680, tačiau tam tikrus reikalavimus nustato Europos Tarybos 2018 m. spalio 10 d. priimtas Protokolas, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (toliau – Protokolas) (Protokolas ratifikuotas 2019 m. lapkričio 7 d. Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu, ratifikavimo“; šiuo įstatymu Lietuvos Respublikos Seimas pareiškė, kad Lietuvos Respublika laikinai taikys Protokolą iki jo įsigaliojimo). Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu 14 straipsnio 2–4 dalys nustato tam tikrus reikalavimus asmens duomenų perdavimui į trečiąsias valstybes, kurios nėra Konvencijos šalys.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Tais atvejais, kai kompetentinga institucija asmens duomenis (įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis) tvarko nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, esant būtinumui juos perduoti į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms, numatoma galimybė, be Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, kaip teisiniu pagrindu vadovautis ir tarptautiniais įsipareigojimais (kurie apima tarptautines sutartis bei susitarimus). Šiuo teisiniu pagrindu taip pat papildomi asmens duomenų (įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis) tvarkymo pagrindai tiems atvejams, kai asmens duomenys tvarkomi nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais.</p> <p>2. Siūloma patikslinti Įstatyme įtvirtintą kompetentingos institucijos sąvoką, numatant, kad kompetentinga institucija yra ne tik valstybės institucija, bet ir Lietuvos Respublikos savivaldybės institucija ar įstaiga, kuri tvarko asmens duomenis nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, taip pat kitas subjektas, kuriam Lietuvos Respublikos teisės aktais pavesta atlikti funkcijas, susijusias su asmens duomenų tvarkymu nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais.</p> <p>3. Įgyvendinant Protokolą ir atsižvelgiant į Konvencijos 14 straipsnio 2–4 dalis, siūloma papildyti Įstatymą 34 straipsnio 4 dalimi, be kitų nuostatų, joje nustatant ir tinkamo asmens duomenų apsaugos lygio užtikrinimo kriterijus bei reglamentuoti nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais tvarkomų asmens duomenų perdavimo į trečiąją valstybę ar tarptautinei organizacijai atvejus, kai tinkamas asmens duomenų apsaugos lygis nenustatytas.</p>
III. Priemonių kaštai	Numatomos priemonės nereikalauja papildomų valstybės biudžeto lėšų.
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Įstatymo projektą, būtų nustatytas optimaliausias ir aiškus reguliavimas, kai tvarkomi ir į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms perduodami asmens duomenys nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais. Įstatymo pakeitimas numatytų papildomą teisinį pagrindą asmens duomenų tvarkymui nacionalinio saugumo ir gynybos tikslais ir jų perdavimui į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms – tarptautinius įsipareigojimus nacionalinio saugumo ar gynybos srityje. Kompetentingos institucijos sąvoka būtų suderinta su kitų įstatymų ir juos įgyvendinančių teisės aktų nuostatomis.</p> <p>Protokolą įgyvendinančios nuostatos, susijusios su tinkamu asmens duomenų</p>

	apsaugos lygio kriterijų nustatymu, ir atvejų, kai tinkamas asmens duomenų apsaugos lygis nenustatytas, nurodymas Įstatyme suteiktų daugiau aiškumo ir iš dalies palengvintų duomenų, tvarkomų nacionalinio saugumo ir gynybos tikslais, perdavimą į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms, kai toks perdavimas yra būtinas.
--	---

Įstatymo projekto rengimo priežastys, tikslai, siūlomos teisinio reguliavimo priemonės ir kita su Įstatymo projektu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas buvo teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Nacionalinei teismų administracijai, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui, Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Į Teisingumo ministerijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Nacionalinės teismų administracijos pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta, Įstatymo projektas su Teisingumo ministerija ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija suderintas darbo tvarka. Kitų institucijų pastabų ir pasiūlymų negauta.

Įstatymo projektas yra įtrauktas į šių metų Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbų programą, jis neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus, kadangi nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Įstatymo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas ar reglamentuojami iki šiol nereglamentuoti santykiai, šis projektas nėra įtrauktas į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Priėmus Įstatymo projektą papildomų teisės aktų priimti nereikės.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas, Įstatymo projekto sąvoka (terminas) „Kompetentinga institucija“ apsvairstyta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos terminologijos pakomisės 2023 m. kovo 1 d. posėdyje.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Papildomų konsultacijų su visuomene nebuvo numatyta, pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Įstatymo projektą parengė Krašto apsaugos ministerijos Karo tarnybos ir personalo departamento (direktorius plk. Ramūnas Švažas, tel. (8 5) 273 5570, el. p. Ramunas.Svazas@kam.lt) vyriausioji patarėja Rita Karalienė (tel.: (8 5) 263 5948, 8 659 21 842, el. p. Rita.Karaliene@kam.lt), Tarptautinių ryšių ir operacijų grupės (vadovas Algirdas Norkus, tel. (8 5) 273 5630, el. p. Algirdas.Norkus@kam.lt) vyresnioji patarėja Dalia Vitkauskaitė-Meurice (tel. (8 5) 273 5557, el. p. Dalia.Vitkauskaite-Meurice@kam.lt), Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. Judita.Nagiene@kam.lt) vyresnioji patarėja Svetlana Lapėnienė (tel. (8 5) 278 7045, el. p. Svetlana.Lapėnienė@kam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo Nr. XI-1336 1, 2, 7, 8, 26, 29, 34, 36, 37, 38 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 3 lapai.

2. Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo Nr. XI-1336 1, 2, 7, 8, 26, 29, 34, 36, 37, 38 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.

3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo Nr. XI-1336 1, 2, 7, 8, 26, 29, 34, 36, 37, 38 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 8 lapai.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

Krašto apsaugos ministras

Arvydas Anušauskas

